

รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ผล

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์การปลูกไม้ผล

- ๑.๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกทุเรียนทั้งหมด ๗๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๖๘๙,๗๙๐ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกมังคุดทั้งหมด ๖๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๘๓,๔๔๘ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกเงาะทั้งหมด ๖๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๒๙,๑๙๘ ไร่
- ๑.๕ พื้นที่ปลูกลำไยทั้งหมด ๗๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๘๕๗,๘๗๑ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูทุเรียน

- ๒.๑.๑ หนอนเจาะลำต้น พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๕ ไร่)
- ๒.๑.๒ หนอนเจาะผล พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)
- ๒.๑.๓ เพลี้ยไฟ พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)
- ๒.๑.๔ เพลี้ยแป้ง พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)
- ๒.๑.๕ เพลี้ยไก่แจ้ พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน ๓ ไร่ การระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓ ไร่)
- ๒.๑.๖ โรครากเน่าโคนเน่า พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดชุมพร จำนวน ๑๐,๗๖๔ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๗๑ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๐,๖๙๓ ไร่)
- ๒.๑.๗ โรคราสีชมพู ไม่พบการระบาด พื้นที่ระบาดลดลง ๓๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๒ ไร่)
- ๒.๑.๘ โรคราดำ พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)
- ๒.๒ ศัตรูเงาะ พบการระบาดของโรคใบจุดสาหร่ายในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑ ไร่)
- ๒.๓ ศัตรูมังคุด และศัตรูลำไย ไม่มีรายงานการระบาดของศัตรูพืช

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูทุเรียน

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสังเกตรอยแผลจากการวางไข่และการทำลายของหนอนเจาะลำต้น เก็บไข่และหนอนไปทำลายเพื่อตัดวงจรการระบาด ทำการกำจัดตัวเต็มวัยของด้วงหนวดยาว โดยใช้แสงไฟส่องในช่วงเวลา ๑๙.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. หรือใช้ตาข่ายตักพันหลวมๆ รอบต้นเพื่อดักจับตัวเต็มวัยมาทำลายทิ้ง ในแหล่งที่มีการระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงชนิดดูดซึม เช่น อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อะเซพาทิมพริด 20% เอสพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไทอะมีโทแซม 25% ดับบลิวจี อัตรา ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยใช้อัตราน้ำ ๕ ลิตรต่อต้น พ่นให้ชุ่มเฉพาะบริเวณลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ ๒ ครั้งห่างกัน ๑๔ วัน หรืออาจต้องพ่นสารทุกๆ ๓ เดือน และกำจัดแหล่งขยายพันธุ์โดยตัดต้นทุเรียนที่ถูกทำลายรุนแรงจนไม่สามารถให้ผลผลิตได้แล้วไปเผาทิ้ง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมการระบาดและทำความเสียหายต่อทุเรียนต้นอื่น ๆ

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรีแนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจผลทุเรียนภายในสวน หากพบรอยทำลายของหนอนเจาะผลทุเรียนให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลายทิ้ง จากนั้นให้ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกัน และใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผลเพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย และควรเริ่มห่อผลทุเรียนตั้งแต่มีอายุ ๖ สัปดาห์เป็นต้นไปด้วยถุงมุ้งไนลอน ถุงรีเมย์ หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่นที่เจาะรูบริเวณขอบล่าง เพื่อให้น้ำระบายออกมาได้ ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายของผลทุเรียนได้ หากพบการระบาดของหนอนเจาะผลทุเรียนให้เกษตรกรพ่นด้วยสารแลมเบต้า - ไฮฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล สำหรับในแหล่งที่มีการระบาด ให้พ่นหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว ๑ เดือน โดยพ่น ๓ - ๔ ครั้ง ทุก ๒๐ วัน

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากพบเพลี้ยไฟ เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไก่แจ้ให้ตัดส่วนที่พบการทำลายไปเผาทิ้ง กรณีพบการระบาดของระดับรุนแรงให้พ่นเชื้อราบีวเวเรีย อัตรา ๑๐๐ - ๒๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เติมน้ำสบู่ โดยพ่นทุก ๗ วัน ติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง โดยพ่นในช่วงเย็น อากาศไม่ร้อน พ่นให้ทั่วทั้งบนใบและใต้ใบทุเรียน

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง และสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่เตือนการระบาดและประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันและกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่ โดยให้ขูดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออกและนำไปเผาทำลายแล้วทาผลด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา และให้เกษตรกรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โดยหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรแนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา ๒๕ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นบริเวณที่แสดงอาการของโรคราสีชมพูและโรคราดำทุก ๆ ๓ - ๗ วัน เพื่อป้องกันและกำจัดโรคราสีชมพูและราดำไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ

๓.๒ การควบคุมศัตรูเงาะ

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนเงาะอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อลดความชื้นภายในทรงพุ่ม หากพบอาการของโรคใบจุดสาหร่ายเพียงเล็กน้อยตัดส่วนที่เป็นโรคไปเผาทำลาย และเก็บรวบรวมใบที่เป็นโรคและร่วงหล่นในบริเวณสวนไปเผาทำลาย เมื่อพบใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ ๓๐ ต่อต้น แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ 85% ดับบลิวพี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้นหรือใช้พ่นป้องกันเป็นระยะๆ

๔. การคาดการณ์

สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒

ภาคเหนือ ช่วงต้นสัปดาห์มีอากาศร้อนในตอนกลางวันกับมีอากาศร้อนจัดบางพื้นที่ โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรง ส่วนมากบริเวณทางด้านตะวันออกและทางตอนล่างของภาค อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๙ - ๔๒ องศาเซลเซียส ส่วนช่วงปลายสัปดาห์จะมีอากาศร้อนถึงร้อนจัดบางพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๑ - ๔๒ องศาเซลเซียส ในช่วงนี้สภาพอากาศร้อนขึ้นและแห้งแล้งเหมาะสมต่อการเกิดการระบาดของไรแดงทุเรียน เพลี้ยไฟ เพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยแป้ง และหนอนชอนใบเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโตและผลผลิตลดลงได้ และเฝ้าระวังหนอนผีเสื้อชอนใบมะเขือเทศ ซึ่งเป็นศัตรูพืชต่างถิ่นที่ยังไม่พบการระบาดในประเทศไทย แต่พบการระบาดในประเทศเพื่อนบ้านจึงควรเฝ้าระวังอย่างเข้มงวดสำหรับพื้นที่ที่มีลมกระโชกแรงเกษตรกรควรผูกยึดหรือค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้มีความมั่นคงแข็งแรง และทำแนวกันลมเพื่อป้องกันต้นพืชหักโค่นและกิ่งฉีกหักเมื่อมีลมแรง

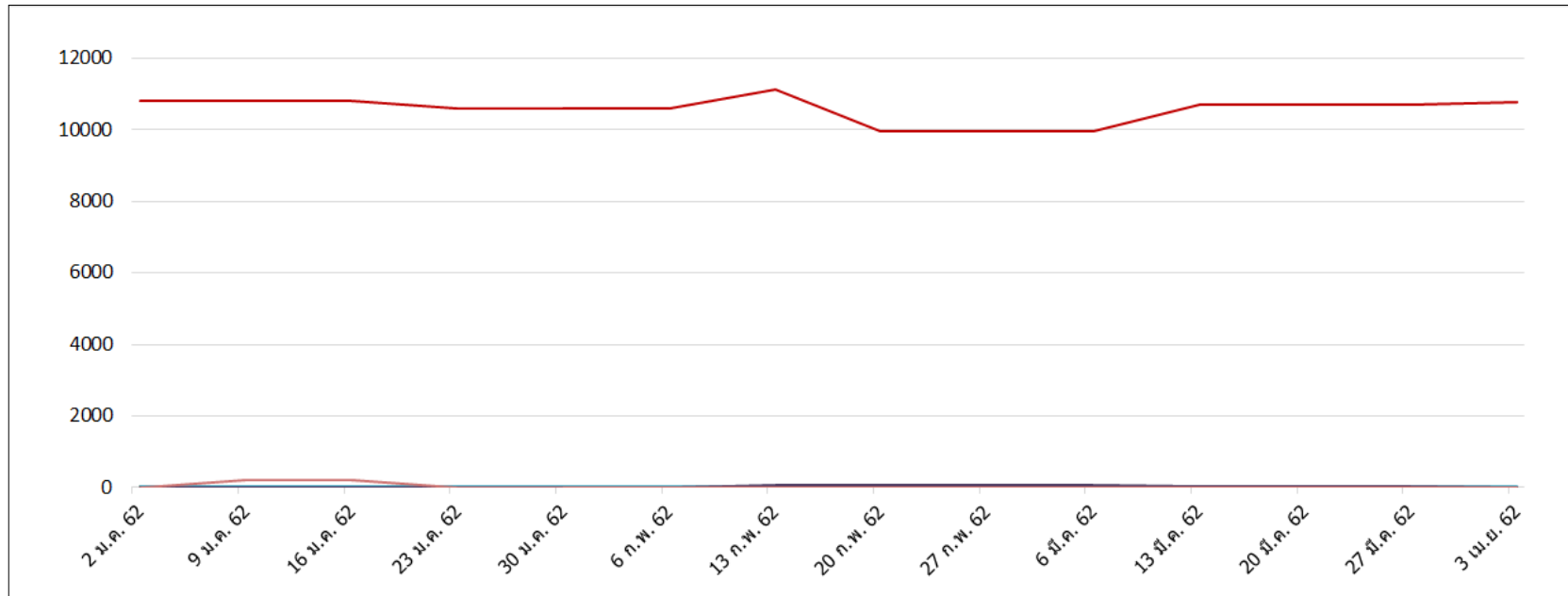
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงต้นสัปดาห์มีอากาศร้อนในตอนกลางวัน โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรงบางพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๓๘ องศาเซลเซียส ส่วนช่วงปลายสัปดาห์จะมีอากาศร้อนถึงร้อนจัดบางพื้นที่ โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ ส่วนมากทางตอนล่างของภาค อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔ - ๔๑ องศาเซลเซียส ในช่วงนี้สภาพอากาศค่อนข้างร้อนและมีฝนตกเล็กน้อยบางพื้นที่เหมาะสมต่อการเกิดการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่า ไรแดงทุเรียน เพลี้ยแป้ง และหนอนชอนใบเพิ่มขึ้นซึ่งอาจทำให้ผลผลิตลดลงได้ และฝักระวังหนอนผีเสื้อชอนใบมะเขือเทศ ซึ่งเป็นศัตรูพืชต่างถิ่นที่ยังไม่พบการระบาดในประเทศไทย แต่พบการระบาดในประเทศเพื่อนบ้านจึงควรฝักระวังอย่างเข้มงวด สำหรับพื้นที่ที่มีลมกระโชกแรงเกษตรกรควรผูกยึดหรือค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้มีความมั่นคงแข็งแรงเพื่อป้องกันต้นพืชหักโค่นและกิ่งฉีกหักเมื่อมีลมแรง

ภาคกลาง ต้นสัปดาห์มีอากาศร้อน โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๒๐ ของพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๓๔ องศาเซลเซียส ส่วนช่วงปลายสัปดาห์มีอากาศร้อนถึงร้อนจัดบางพื้นที่ โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔ - ๔๐ องศาเซลเซียส อาจพบการระบาดของไรแดง หนอนเจาะลำต้น หนอนกินใบ เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อนเพิ่มขึ้น และมดแดงซึ่งเป็นศัตรูพืชนำโรคราดำ ฝักระวังหนอนผีเสื้อชอนใบมะเขือเทศ ซึ่งเป็นศัตรูพืชต่างถิ่นที่ยังไม่พบการระบาดในประเทศไทย แต่พบการระบาดในประเทศเพื่อนบ้านจึงควรฝักระวังอย่างเข้มงวด

ภาคตะวันออก ต้นสัปดาห์มีอากาศร้อน โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๒๐ - ๔๐ ของพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔ - ๓๖ องศาเซลเซียส ส่วนช่วงปลายสัปดาห์มีอากาศร้อนในตอนกลางวัน โดยมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ของพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕ - ๓๘ องศาเซลเซียส คาดว่าการระบาดของหนอนเจาะลำต้นจะเพิ่มขึ้น ส่วนการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนและโรคใบจุดสำหรับเงาะมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยในสัปดาห์ต่อไป สำหรับช่วงนี้ไม้ผลส่วนใหญ่โดยเฉพาะทุเรียนอยู่ในระยะผลอ่อน - ระยะผลแก่ และมีบางพื้นที่ที่ผลผลิตทุเรียนอยู่ในระยะใกล้เก็บเกี่ยวเนื่องจากการทำทุเรียนนอกฤดูจึงควรฝักระวังการระบาดของหนอนเจาะผล มักพบการเข้าทำลายในช่วงที่ต้นทุเรียนอยู่ในระยะติดผล เกษตรกรควรหมั่นสำรวจสวนทุเรียนในระยะนี้ ซึ่งพบการเข้าทำลายตั้งแต่ผลทุเรียนยังเล็กอายุประมาณ ๒ เดือน จนกระทั่งผลโตเต็มที่พร้อมเก็บเกี่ยว ทำให้ผลทุเรียนเป็นแผล ผลอาจเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ หากหนอนเจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อผล จะทำให้บริเวณนั้นเน่าเมื่อผลสุก และอาจพบการระบาดของหนอนเจาะลำต้น หนอนเจาะเมล็ด เพลี้ยไฟ เพลี้ยแป้ง โรครากเน่า ส่วนมังคุดอยู่ในระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต จึงมีโอกาที่จะพบอาการยางไหล อาการเนื้อแก้วได้ในช่วงสัปดาห์นี้ และฝักระวังหนอนผีเสื้อชอนใบมะเขือเทศ ซึ่งเป็นศัตรูพืชต่างถิ่นที่ยังไม่พบการระบาดในประเทศไทย แต่พบการระบาดในประเทศเพื่อนบ้านจึงควรฝักระวังอย่างเข้มงวด

ภาคใต้ มีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ของพื้นที่ตลอดช่วง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๓๗ องศาเซลเซียส เนื่องจากช่วงนี้มีสภาพอากาศร้อนถึงร้อนจัดในตอนกลางวัน และมีฝนตกบางพื้นที่ประกอบกับในช่วงนี้ไม้ผลส่วนใหญ่อยู่ในระยะพักต้นเพื่อเตรียมให้ผลผลิตในฤดูกาลถัดไป จึงมีการตัดแต่งกิ่ง และบำรุงต้น โอกาสที่จะพบการระบาดของโรคที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคราดำ บริเวณบาดแผลที่เกิดจากการตัดแต่งกิ่งทำให้กิ่งแห้งตาย และอาจพบการเข้าทำลายของหนอนเจาะลำต้น หนอนกัดกินใบ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ และใบจุดสำหรับได้ในสัปดาห์ต่อไป

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูของไม้ผล ปี ๒๕๖๒
ภาพรวมทั้งประเทศ

- หนอนซอนเปลือก-ลองกอง ไม่พบการระบาด
- เพลี้ยไก่แจ้-ทุเรียน ๓ ไร่
- เพลี้ยไฟ-ทุเรียน ๒ ไร่
- เพลี้ยแป้ง-ทุเรียน ๑ ไร่
- หนอนเจาะลำต้น-ทุเรียน ๒๕ ไร่
- หนอนเจาะผล-ทุเรียน ๑ ไร่
- ไรแดง-ทุเรียน ไม่พบการระบาด
- โรครากเน่าโคนเน่า-ทุเรียน ๑๐,๗๖๔ ไร่
- โรคราใบติด-ทุเรียน ไม่พบการระบาด
- โรคราสีชมพู-ทุเรียน ไม่พบการระบาด
- โรคราดำ-ทุเรียน ๒ ไร่
- โรคราดำ-เงาะ ไม่พบการระบาด
- โรคใบจุดสำหรับเงาะ ๑ ไร่
- หนอนกินยอ-มังคุด ไม่พบการระบาด